

Tổng thống Obama chưa đi hay sẽ không đi thăm Việt Nam

[Thiên Ý](#)

12.11.2015

Trong chuyến đi trước đến Trung Quốc (tháng 4-2015) và sau đến Hoa Kỳ (tháng 7-2015), Tổng Bí thư đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng đã chính thức mời hai nhà lãnh đạo hàng đầu hai cường quốc này đến thăm Việt Nam và đã được nhận lời trên nguyên tắc. Sau đó tin truyền thông cho hay là Chủ tịch nước kiêm Tổng Bí thư đảng Cộng sản Trung Quốc Tập Cận Bình sẽ đến thăm Việt Nam vào tháng 10, sau đổi lại vào tháng 11-2015. Còn Tổng thống Hoa Kỳ Barack Obama sẽ thăm Việt Nam vào tháng 11-2015.

Nay thì chuyến đi thăm Việt Nam của ông Tập Cận Bình đã diễn ra từ ngày 5 đến ngày 6-11-2015 vừa qua. Nhưng lịch công du nước ngoài của ông Obama trong tháng 11 chưa thấy có điểm đến là Việt Nam, mà chỉ thấy đi dự các hội nghị quốc tế trong vùng.

Trước sự kiện trên, người ta tự hỏi là Tổng thống Obama chưa đi hay sẽ không đi thăm Việt Nam theo lời mời của ông Nguyễn Phú Trọng?

Có người cho rằng Tổng thống Mỹ không đi thăm Việt Nam vào tháng 11 vì không sắp xếp được lịch trình đã quá đầy. Theo đó trong tháng 11, ông sẽ đến Thổ Nhĩ Kỳ để tham dự Hội nghị G.20, sau đó đến Philippines dự Hội nghị thượng đỉnh Diễn đàn hợp tác kinh tế Châu Á - Thái Bình Dương (APEC) và đến Malaysia dự Hội nghị thượng đỉnh giữa Mỹ và Khối ASEAN kỳ thứ 27 được tổ chức từ 18 đến 22 tháng 11-2015.

Thế nhưng, đó có thể là lý do bề ngoài, nếu muốn và thấy cần thiết đến thăm Việt Nam vào thời khoảng tháng 11, thì Tòa Bạch Ốc vẫn có thể thêm vào lịch trình một hai ngày để ông Obama ghé thăm Việt Nam.

Vì vậy, theo nhận định của chúng tôi, sở dĩ chưa có lịch trình đến thăm Việt Nam là vì Hoa Kỳ muốn chủ động ấn định thời gian thích hợp dựa trên sự tính toán hiệu quả của chuyến đi, chứ không để bị động theo sự sắp xếp có ý đồ riêng của phía Việt Nam. Thời gian thích hợp đó là, sau chuyến đi thăm Việt Nam của ông Tập Cận Bình, Hoa Kỳ tính toán xem rằng Việt Cộng sẽ

có cách hành xử ra sao trong quan hệ với Hoa Kỳ và đối sách với Trung Quốc, có dám thực hiện những hứa hẹn, cam kết ngầm đạt được trước và trong chuyến đi Hoa Kỳ của ông Nguyễn Phú Trọng và các quan chức cấp cao khác của đảng và nhà nước CSVN hay không.

Trong thực tế, dường như Hà Nội đã chủ động đưa ra lịch trình cố ý sắp xếp sao cho Chủ tịch Tập Cận Bình đến Việt Nam trước, rồi Tổng thống Obama đến sau, vào hai thời điểm càng gần nhau càng tốt cho ý đồ của mình. Ý đồ đó là chơi trò “dương Đông kích Tây” để thoát hiểm và thủ lợi, khi nghĩ rằng giữa hai cường quốc Trung Quốc và Hoa Kỳ đều cần và đang muốn lôi kéo Việt Nam vào quỹ đạo của mình, phục vụ cho chủ đích và lợi ích riêng. Hiện nay Hà Nội đang đứng trước một sự lựa chọn vô cùng khó khăn, “tiền thoái lưỡng nan”:

Một là, nếu tiếp tục gắn bó với Trung Quốc như bấy lâu nay, đảng CSVN có chỗ dựa chính trị để tiếp tục nắm giữ độc quyền thống trị trong một chế độ độc tài, độc đảng, duy trì được các đặc quyền, đặc lợi. Nhưng Hà Nội phải chấp nhận tiếp tục để cho Trung Quốc lần chiếm từng bước biển đảo và giết hại ngư dân Việt Nam, đi dần đến chỗ mất nước khi phải thực thi các điều khoản của mật ước Thành Đô. Đồng thời, Hà Nội cũng sẽ phải đương đầu với khối 90 triệu nhân dân không đồng tình với đảng, chống Trung Quốc xâm lược.

Hai là tìm cơ hội thoát khỏi sự lệ thuộc và kèm kẹp của Trung Quốc. Sự lựa chọn này buộc đảng CSVN phải chấp nhận từ bỏ độc quyền thống trị, có cơ may tồn tại trong chế độ dân chủ, đa đảng, nắm chính quyền theo nguyên tắc dân chủ, với các chính đảng khác. Đồng thời, Việt Nam phải chấp nhận đương đầu với nguy cơ bị Trung Quốc giáng đòn trừng phạt chính trị, quân sự, kinh tế và nhiều mặt khác. Thế nhưng nguy cơ này có thể vượt qua, vì sự lựa chọn dứt khoát này hợp với ý dân sẽ được sự hậu thuẫn mạnh mẽ của 90 triệu nhân dân Việt Nam. Đồng thời, một khi đã chọn Hoa Kỳ là đồng minh, chắc chắn Hoa Kỳ sẽ giúp Việt Nam khắc phục và vượt qua mọi nguy cơ do Trung Quốc gây ra. Quan trọng hơn là, nếu chọn Hoa Kỳ là đồng Minh, Việt Nam sẽ không mất nước khi đến hạn phải thực thi các điều khoản sáp nhập vào Trung Quốc của mật ước Thành Đô 1990.

Phải chăng chuyến đi thăm Việt Nam trong hai ngày 5 và 6 tháng 11-2015 vừa qua của Tập Cận Bình là một cơ hội cho Việt Nam có thêm nhân tố mới, giúp đảng CSVN tìm được quyết định tối ưu cho sự lựa chọn cam go nói trên?

Thế nhưng, qua các cuộc gặp gỡ riêng với các nhà lãnh đạo hàng đầu của đảng, nhà nước và Quốc hội Việt Nam, Tập Cận Bình đã không đưa ra một nhân tố mới nào khác hơn là nhắc lại mối quan hệ gắn bó khăng khít giữa hai nước Trung-Việt, có núi liền núi, sông liền sông, hai nước cùng là xã hội chủ nghĩa anh em. Trung Quốc lại từng giúp Việt Nam trong chiến tranh và trong hòa bình. Trong cuộc gặp riêng, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Chủ tịch Nước Trương Tấn Sang, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đã có nêu các vấn đề Biển Đông, duy trì hòa bình ổn định và kiểm soát bất đồng trên biển giữa hai nước, việc phi quân sự hóa biển Đông, bảo đảm an toàn cho các hoạt động đánh bắt hải sản trên biển của ngư dân. Thế nhưng Tập Cận Bình đã làm lơ không nói gì, cũng như cả bài diễn văn đọc trước Quốc hội Việt Nam, cũng không đề cập tới vấn đề cốt lõi này, mà ở cuối bài diễn văn còn như tái khẳng định chủ quyền không thể tranh cãi của Trung Quốc trên các vùng biển Đông đang có tranh chấp với Việt Nam và các nước khác. Trong khi vấn đề cốt lõi này đã là nguyên nhân gây căng thẳng trong quan hệ song phương giữa Việt Nam và Trung Quốc, cũng như đa phương với các quốc gia trong vùng, do hành động lấn chiếm ngang ngược, ý thế của Trung Quốc, gây căng thẳng và nguy cơ xung đột quân sự. Nhìn chung, họ Tập vẫn hành xử như tất cả các lãnh đạo Trung Quốc khác trước đây, lập lại phương châm “16 chữ vàng” và “4 tốt” vốn được khai sinh từ sau Hội nghị Thành Đô 1990, một thập niên sau trận chiến tranh biên giới 1979 mà kẻ xâm lăng chính là Trung Quốc.

Mặt khác, kết thúc chuyến đi Việt Nam hai ngày của Ông Tập Cận Bình, không thấy công bố một “Thông cáo chung” hay “Tầm nhìn chung” như chuyến đi Mỹ của Ông Trọng. Nhưng có khác, kết quả chuyến đi Mỹ của Ông Trọng qua “tầm nhìn chung” là những ghi nhớ, hứa hẹn, cam kết sẽ thực hiện trong tương lai có điều kiện, đơn phương hay song phương. Còn chuyến đến Việt Nam của Ông Tập, đã có những kết quả tổng quát hướng đến tương lai là vẫn duy trì nguyên trạng quan hệ mọi mặt vốn có và được coi là tốt đẹp giữa hai nước Trung-Việt. Kết quả cụ thể là Tổng Bí thư hai nước đã chứng kiến lễ ký kết nhiều văn bản và thỏa thuận hợp tác song phương. Đáng chú ý có hợp tác đào tạo cán bộ giữa hai đảng cộng sản giai đoạn 2016-2020, hiệp định hợp tác bảo vệ và khai thác tài nguyên du lịch thác Bản Giốc, hiệp định thành lập trung tâm văn hóa của hai nước.

Ngoài ra hai bên cũng ký hợp đồng về một khoản vay 200 triệu đô la của Ngân hàng phát triển Trung Quốc cho Ngân hàng Thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam. Đặc biệt, ông Tập Cận Bình trong lần tới Việt Nam này, cũng mang theo một món quà cho Đảng và Nhà nước Việt Nam,

đó là khoản viện trợ 1 tỷ nhân dân tệ trong 5 năm tới, trợ giúp Việt Nam xây dựng các công trình cải thiện dân sinh như trường học, bệnh viện. Ngoài ra còn có hai khoản vay ưu đãi tổng cộng 550 triệu USD, trong đó, 250 triệu USD cho Dự án đường sắt đô thị Cát Linh-Hà Đông. Được biết dự án này bị chậm trễ, gây nhiều tai nạn lao động và đội vốn là do trách nhiệm của nhà thầu Trung Quốc mà Việt Nam không được quyền thay thế

Như vậy có thể nói, qua chuyến đi Việt Nam lần này, phải chăng Ông Tập Cận Bình đang muốn thực hiện chính sách “Cây gậy và củ cà rốt” theo kiểu Mỹ đối với Việt Nam? Nghĩa là nếu Việt Nam tiếp tục mối quan hệ Trung-Việt lâu nay như họ Tập tái xác nhận trong chuyến đi này, thể hiện qua câu nói ngắn gọn “Việt Nam - Trung Quốc, tiền đồ vận mệnh tương quan” thì sẽ được Bắc Kinh bảo hộ, chi viện. Ngược lại, muốn thoát Trung, ngả theo Mỹ, thì sẽ bị trừng phạt mọi mặt như chính trị, kinh tế, quân sự...

Giờ đây, sau chuyến đi thăm Việt Nam của Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, thực tế chỉ còn là sự chọn lựa khôn ngoan theo lòng dân, được thể hiện qua các cuộc biểu tình chống Trung Quốc xâm lược của quần chúng từ Hà Nội đến Sài Gòn, được hậu thuẫn của toàn dân; hay là sự lựa chọn đại dốt theo ý đảng, được thể hiện qua những tràng pháo tay của các đại biểu Quốc hội tán thưởng, khi nghe Tập Cận Bình phủ dụ và sự đồng tình, nhất trí của Chủ tịch Quốc hội Việt Nam Nguyễn Sinh Hùng khi phát biểu đáp lại bài diễn văn của họ Tập. Các đại biểu Quốc hội không còn là người đại diện cho dân và Quốc hội không còn là cơ quan quyền lực tối cao của nhân dân nữa (theo Hiến pháp hiện hành) mà Quốc hội đã trở thành công cụ của Đảng, do Đảng và vì quyền lợi của đảng CSVN, chứ không vì quyền lợi tối thượng của dân tộc và Tổ Quốc Việt Nam nữa.

Những người lãnh đạo hàng đầu đảng và nhà nước Việt Nam hiện nay phải hoàn toàn chịu trách nhiệm trước nhân dân và lịch sử, nếu có sự lựa chọn đại dốt, sai lầm, gây hậu quả nghiêm trọng, toàn diện cho đất nước. Nhất là làm mất nước, tái diễn lịch sử ngàn năm nô lệ giặc Tàu. Chuyến đi thăm Việt Nam của Tổng Thống Hoa Kỳ Barack Obama có thực hiện hay không, vào thời điểm nào thích hợp, chúng tôi nghĩ có thể tùy thuộc một phần rất quan trọng vào sự chọn lựa của đảng và nhà cầm quyền CSVN.

**Các bài viết được đăng tải với sự đồng ý của Đài VOA nhưng không phản ánh quan điểm hay lập trường của Chính phủ Hoa Kỳ.*

Thiện Ý

Thiện Ý nguyên luật sư tại Sài Gòn trước 1975, hiện là Chủ tịch Câu Lạc bộ Luật khoa Việt Nam ở Houston.